

Finančna uprava Republike Slovenije

Poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. december 2016

Ljubljana, 27. 2. 2017

Povzetek poročila

Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) za namen obravnave v Državnem zboru Republike Slovenije pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12.. To poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga je pripravljeno po stanju na dan 31. 12. 2016.

Na dan 31. 12. 2016 znaša davčni dolg 1.320.723.417 EUR. Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega dolga v višini 687.279.379 EUR (52,0 odstotka) in pogojno izterljivega dolga v višini 633.444.038 EUR (48,0 odstotka).

Za aktivni dolg je značilno, da FURS zoper dolžnike izvaja vse ukrepe, ki jih predvideva davčna zakonodaja, s ciljem poplacha dolga. Pri pogojno izterljivem dolgu je poplacho dolga v največji meri odvisno od zaključka sodnih postopkov (prisilne poravnave, stečajnega postopka...). V pristojnosti sodišč je tudi izvršba aktivnega dolga, ki je zavarovano s hipoteko na nepremičnem premoženju.

FURS je pristojen za pobiranje dajatev, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. V letu 2016 je FURS pobral neto 14.603.678.755 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 493.861.581 EUR (3,5 odstotka) več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Največji delež dolga pripada proračunu države, in sicer 66,7 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 20,2-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,8-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,3-odstotnim deležem dolga.

V letu 2016 se je davčni dolg znižal za 65.941.629 EUR (4,8 odstotka). Pri aktivnem dolgu je zaznati znižanje dolga za 69.320.540 EUR (9,2 odstotka), pri pogojno izterljivem dolgu pa povečanje za 3.378.911 EUR (0,5 odstotka).

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka). V letu 2016 beležimo nadaljnje znižanje deleža na 9,0 odstotkov.

Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v letu 2016 na učinkovitejše pobiranje dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev.

FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja dajatev izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanje opominov, itd. in v letu 2016 beleži povečanje prostovoljno¹ plačanih dajatev za skoraj 1 odstotno točko.

S ciljem obvladovanja davčnega dolga je FURS v skladu z veljavno zakonodajo izvajal zoper davčne dolžnike številne ukrepe izterjave (poboti obveznosti z zapadlimi terjatvami, unovčitve predloženih zavarovanj) in aktivnosti davčne izvršbe.

¹ Za prostovoljno plačane dajatve se šteje plačane dajatve brez uvedbe izvršbe ali unovčitve predloženega zavarovanja za plačilo dolga.

V letu 2016 je FURS za davčne in nedavčne obveznosti poslal dolžnikom 613.907 pisnih opominov in 306.386 sklepov o davčni izvršbi ter opravil 1.817 telefonskih opominjanj, za dolg v znesku 1.263.522.656 EUR. Z izvedenimi aktivnostmi in ukrepi je bilo izterjano za 493.698.295 EUR dolga, kar je za 16.986.846 EUR (3,6 odstotka) več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Dodatno je FURS izvedel tudi pobote in unovčitve zavarovanj v višini 93.099.061 EUR.

Jana Ahčin,
generalna direktorica

Kazalo

1. Uvod	5
2. Pobrani prihodki	5
3. Splošno o davčnem dolgu	6
3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi	6
3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg	6
3.3. Poboti	7
3.4. Zastaranje	7
3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti	7
4. Davčni dolg	8
4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg	9
4.2. Gibanje davčnega dolga	11
4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	12
4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov	14
4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve	16
4.6. Davčni dolg po starosti	17
4.7. Odpis davčnih obveznosti	18
5. Odlogi in obročna plačila	19
5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga	19
6. Rezultati ukrepov izterjave in izvršbe	21

1. Uvod

Vlada Republike Slovenije posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na podlagi šestega odstavka 23. člena Zakona o davčnem postopku² (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), dvakrat letno. FURS za ta namen pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12..

2. Pobrani prihodki

FURS je pristojen za pobiranje davkov, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. Preko proračuna države se del prihodkov razporeja tudi v proračun Evropske Unije.

V letu 2016 je FURS pobral neto 14.603.678.755 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 493.861.581 EUR oziroma za 3,5 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v letu 2016 na učinkovitejše pobiranje dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev. FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanje opominov, itd. in v letu 2016 beleži povečanje prostovoljno plačanih dajatev za skoraj 1 odstotno točko.

Preglednica 1 - Pobrani prihodki v letu 2015 in 2016 po javnofinančnih blagajnah v EUR

Prejemniki sredstev	Januar - december 2016	Struktura v %	Januar - december 2015	Struktura v %	IND 2016/2015
Državni proračun	8.158.266.952	55,9	7.947.590.845	56,3	102,7
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	3.690.184.875	25,3	3.519.762.428	24,9	104,8
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	2.443.643.378	16,7	2.354.834.133	16,7	103,8
Proračun občin	311.583.550	2,1	287.629.767	2,0	108,3
Skupaj JFP	14.603.678.755	100,0	14.109.817.174	100,0	103,5

Vir: FURS

Davek je vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna Evropske unije ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ne predstavlja plačila za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju oziroma predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, izdanih na podlagi zakonov o obdavčenju.

² Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – Odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15 in 63/16.

V skladu s 3. členom ZDavP-2 se kot davek štejejo tudi:

- uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske unije,
- prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevki za zaposlovanje in prispevki za starševsko varstvo,
- nadomestila, intervencijski in drugi ukrepi, ki so v celoti ali delno sistem financiranja kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, vključno z zneski, pobranimi v zvezi s temi ukrepi,
- obresti, stroški postopka pobiranja davkov, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ.

FURS v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, vodi knjigovodsko evidenco iz katere se zagotavljajo podatki o stanju in gibanju davčnega dolga. Za vodenje davčnega knjigovodstva se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo.

3. Splošno o davčnem dolgu

Davčni dolg je stanje dolga davčnih zavezancev do FURS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje FURS, v skladu z zakonskimi predpisi.

Na stanje davčnega dolga na presečni dan bistveno vplivajo gibanja naslednjih kategorij:

- prenos odprtih zapadlih terjatev iz preteklega obdobja (leta),
- obseg nastalih in zmanjšanih terjatev (odmera oziroma obračun dajatev, odpisi terjatev) v obravnavanem obdobju (letu), ki so zapadle v tem obdobju (letu) in
- obseg plačanih oziroma izterjanih terjatev v obravnavanem obdobju (letu).

3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi

O davčnem dolgu govorimo, kadar zavezanec ne poravna svojih odmerjenih oziroma obračunanih obveznosti, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, v predpisanem roku. Izvršilni naslovi so predvsem davčni obračuni predloženi s strani zavezanca in odločbe, ki jih izdaja FURS. Za slednje velja, da postanejo izvršljive v 30 dneh od vročitve, ne glede na to, ali zavezanec zoper njih uveljavlja pravno sredstvo (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2). Za davčni dolg torej ni pomembna dokončnost ali celo pravnomočnost akta, iz katerega izhaja obveznost plačila. V davčnem dolgu so tako vključene tudi obveznosti, ki so predmet pritožb zavezancev pri drugostopenjskem organu ali tožb pri Upravnem sodišču, vendar o pritožbi ali tožbi še ni odločeno.

3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg

Poročilo je pripravljeno na presečni datum, kar pomeni, da so v davčnem dolgu zajete vse neporavnane obveznosti, ki so zapadle v plačilo do obravnavanega datuma, tudi tiste, ki so že nekaj dni po tem datumu poravnane.

Izpostavljamo določbo prvega odstavka 77. člena Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1³, po kateri mora zavezanec plačati DDV po davčnem obračunu v državni proračun najpozneje v roku, v katerem mora predložiti obračun DDV, to pa je v skladu s prvim odstavkom 88. člena tega zakona do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po

³ Uradni list RS, št. 13/11- uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 14/13, 46/13-ZIPRS1314-A, 101/13-ZIPRS1415, 86/14 in 90/15.

poteku davčnega obdobja, razen v posebnih primerih (na primer začetek stečaja, likvidacije, prisilne poravnave, kjer je rok določen glede na začetek teh postopkov). Podobne določbe vsebuje tudi Zakon o trošarinah – ZTro-1⁴, ki v prvem odstavku 12. člena določa, da trošarinski zavezanec oziroma oseba, ki v skladu s tem zakonom obračuna trošarino, obračunano trošarino za davčno obdobje plača do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, če ni s tem zakonom določeno drugače (na primer 13. člena ZTro-1 določa obračunavanje in plačevanje trošarine v posebnih primerih, v katerih se trošarina plača najpozneje v 30 dneh po prejemu trošarinskih izdelkov iz druge države članice).

Navedena davka pomenita večje obveznosti za zavezance, ki praviloma zapadejo v plačilo konec meseca. Zaradi likvidnostnih težav zavezanci pogosto plačujejo svoje davčne obveznosti z nekajdnevno zamudo. To pomeni, da je del dolga, ugotovljenega na presečni datum konec meseca praviloma plačan že v prvih dneh naslednjega meseca.

3.3. Poboti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so sicer dolžniki na ta dan, imajo pa preplačila davkov, ki jih FURS še ni pobotal z obveznostmi. FURS mora namreč na podlagi 97. člena ZDavP-2 preveč plačani davek vrniti zavezancu v roku 30 dni od dneva vročitve odločbe oziroma od dneva predložitve davčnega obračuna. V skladu z določbami zakona, ki ureja davčni postopek pa FURS ne izvede vračila preveč plačanega davka, če obstajajo neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ampak preveč plačani davek pobota z drugimi davki, ki jim je potekel rok za plačilo ali drugimi denarnimi nedavčnimi obveznostmi, ki jih izterjuje FURS in stroški postopka.

3.4. Zastaranje

Davčni dolg zajema tudi nekaj obveznosti zavezancev, za katere je pravica do izterjave že zastarala. Po določbah 125. in 126. člena ZDavP-2 namreč zastara pravica do izterjave davka v roku petih oziroma desetih let od dneva, ko bi bilo treba davek plačati.

Ne glede na navedeno davčna obveznost, ki je starejša od deset let, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino (126.a člena ZDavP-2). Davčna obveznost preneha s poplačilom iz prodaje nepremičnine v izvršilnem postopku.

Kljub tekočemu izvajanju postopkov odpisa zastaranih obveznosti zavezancev, obveznosti zastarajo dnevno, tudi tik pred presečnim datumom za poročanje. Pred začetkom postopka davčne izvršbe se po uradni dolžnosti v vsakem konkretnem primeru terjatev preizkusi tudi z vidika zastaranja.

3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so poravnali svoje obveznosti, vendar na napačen podračun ali z napačnim sklicevanjem pri plačilu.

Če zavezanec plača obveznost na napačen podračun (drugi blagajni javnega financiranja), se plačilo v knjigovodski evidenci zavezanca evidentira pri drugi vrsti obveznosti (drugem kontu). Zaradi navedene situacije knjigovodska evidenca pri zavezancu izkazuje na

⁴ Uradni list RS, št. 47/16.

posameznem kontu preplačilo, na drugem pa dolg. Podobna situacija je, kadar zavezanci poravnajo svojo obveznost, vendar z napačnim sklicevanjem pri plačilu. V tem primeru se plačilo evidentira kot nerazporejeno, zato je tak zavezanec glede na knjigovodsko stanje dolžnik. FURS v tem primeru začne postopek razčiščevanja plačil (stik z zavezancem, potrdilo o plačilu, poizvedba na Upravo Republike Slovenije za javna plačila in banke ...). Zaradi obsega primerov, tako usklajevanje lahko traja več dni.

4. Davčni dolg

Po stanju na dan 31. 12. 2016 je znašal davčni dolg 1.320.723.417 EUR. V navedenem znesku dolga so poleg neporavnanih zapadlih obveznosti zajete tudi zaračunane zamudne obresti, ki predstavljajo 13,5 odstotka dolga oziroma 178.426.746 EUR.

Preglednica 2 - Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

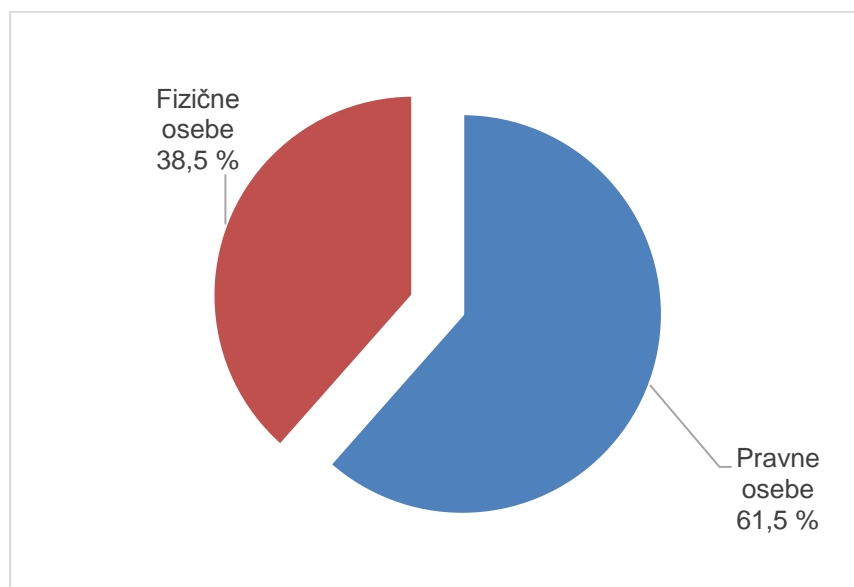
	31.12.2015	30.6.2016	31.12.2016	IND 30.6.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 30.6.16
Glavnica	1.251.382.741	1.159.777.230	1.142.296.671	92,7	91,3	98,5
Zamudne obresti	135.282.305	185.672.451	178.426.746	137,2	131,9	96,1
Skupaj dolg	1.386.665.046	1.345.449.681	1.320.723.417	97,0	95,2	98,2

Vir: FURS

Dolg pravnih oseb znaša 812.390.799 EUR oziroma 61,5 odstotka, dolg fizičnih oseb pa 508.332.618 EUR oziroma 38,5 odstotka davčnega dolga.

Dolg fizičnih oseb zajema tudi neporavnane obveznosti zasebnikov, med katere štejemo samostojne podjetnike posameznike in druge zasebnike, ki opravljajo poklicno dejavnost ali druge neodvisne dejavnosti (odvetniki, notarji, poklicni športniki, samostojni novinarji, zasebni zdravstveni delavci, kulturni delavci in fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost).

Slika 1 - Prikaz davčnega dolga glede na status zavezanca

Vir: FURS

4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg

Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega in pogojno izterljivega dolga. ZDavP-2 v 109. členu definira pogojno izterljivi dolg. Davek se šteje za pogojno izterljivega:

- če se ne more poplačati niti v postopku davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če se je davčni zavezanec – fizična oseba odselil neznano kam ali ga je sodišče razglasilo za pogrešanega ali za opravično nesposobnega in ni pustil oziroma nima nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek poplačal, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če je bil pri zavezancu za davek začet postopek prisilne poravnave;
- če je bil pri zavezancu za davek začet stečajni postopek;
- od dneva smrti davčnega zavezanca do dneva pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

Ves ostali dolg šteje za aktivni dolg.

Po stanju na dan 31. 12. 2016 znaša aktivni dolg 687.279.379 EUR, pogojno izterljivi dolg pa 633.444.038 EUR.

Preglednica 3 – Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

	31.12.2015	30.6.2016	31.12.2016	IND 30.6.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 30.6.16
Aktivni dolg	756.599.919	723.064.626	687.279.379	95,6	90,8	95,1
Pogojno izterljivi dolg	630.065.127	622.385.055	633.444.038	98,8	100,5	101,8
Skupaj dolg	1.386.665.046	1.345.449.681	1.320.723.417	97,0	95,2	98,2

Vir: FURS

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 52,0-odstotni delež. Verjetnost izterjave navedenega dolga je veliko večja kot pri pogojno izterljivem dolgu, ki predstavlja 48,0 odstotka davčnega dolga.

Za pogojno izterljivi dolg je značilno, da davčna izvršba ni dovoljena ali so izčrpane skoraj vse možnosti, da bi se dolg izterjal v postopku davčne izvršbe. To še zlasti velja za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčne postopke, ki predstavljajo kar 82,0 odstotka pogojno izterljivega davčnega dolga.

Z dnem začetka insolvenčnega postopka se v skladu z insolvenčno zakonodajo zoper davčnega zavezanca ne sme voditi postopka davčne izvršbe, temveč se zaradi zagotavljanja načela enakega obravnavanja upnikov lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo. Za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčnem postopku, davčni organ torej ne sme voditi postopka davčne izvršbe. Gre za postopke, na trajanje katerih davčni organ nima vpliva, saj je v skladu z insolvenčno zakonodajo izenačen z drugimi (civilnimi) upniki.

V postopku prisilne poravnave lahko upniki izglasujejo delni odpis dolga in odložitev njegove dospelosti, če pa prisilna poravnava ni potrjena, sledi stečajni postopek. Glavni postopki rednih prisilnih poravnav so po podatkih medinstitucionalne implementacijske skupine za spremljanje izvajanja novel ZFPPIPP-E in ZFPPIPP-F v zadnjih dveh letih v poprečju trajali 10 mesecev. Z zadnjo novelo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju⁵ je bil položaj davčnega organa v postopku poenostavljene prisilne poravnave, katerega glavni postopek v poprečju traja 4 mesece, okrepljen. Potrjena poenostavljena prisilna poravnava nima več učinka na terjatev iz naslova davkov (in tudi prispevkov), dolžniku pa zakonodaja od 1. 1. 2017⁶ vendarle omogoča, da ob predložitvi sklepa o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi prestrukturira te terjatve v ločenem postopku pred davčnim organom, vendar le še v obliki obročnega plačila. Odpisa terjatev v tem postopku dolžnik ne more več doseči⁷.

V stečajnem postopku je delež poplačila davčnih terjatev zelo nizek. Stečajni postopki nad pravnimi osebami zaradi izvedbe vseh procesnih dejanj (priprava otvoritvenega poročila in prevzem ter dokončanje poslov stečajnega dolžnika, prijava in preizkus terjatev) in ureditve vseh pravnih razmerij dolžnika s številnimi upniki (povezani pravdni postopki iz naslova prerekanja terjatev in izpodbijanja dolžnikovih pravnih dejanj) trajajo daljši čas. Poleg tega mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz tega naslova po načelu proporcionalnosti poplačati upnike. Trajanje unovčevanja premoženja je odvisno od razmer na trgu oziroma kupne moči in od interesa kupcev za udeležbo pri javni prodaji. Na trajanje osebnih stečajev vpliva tudi dolžina preizkusne dobe, ki jo stečajnemu dolžniku v zvezi z odpustom obveznosti določi sodišče. Terjatve, ki v stečajnih postopkih niso bile plačane, se odpišejo. Izjema so terjatve, ki so bile prijavljene v postopek osebnega stečaja, ki se v delu, ki ni bila plačan odpišejo le na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o odpustu obveznosti. Rezultati spremljanja izvajanja postopkov zaradi insolventnosti v okviru medinstitucionalne implementacijske skupine za ZFPPIPP zadnjih dveh let kažejo vzpodbudno sliko, saj je zaznan trend skrajševanja teka teh postopkov.

Podobno kot za insolvenčne postopke velja tudi za davčni dolg, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Tudi v tem primeru davčni organ na obvladovanje davčnega dolga, ki je predmet izvršbe na nepremičnine ne more vplivati, saj postopek prodaje nepremičnine in poplačilo dolga iz tega naslova vodi izvršilno sodišče.

Na podlagi navedenega je mogoče zaključiti, da davčni organ na hitrost oziroma višino poplačila znatnega dela davčnega dolga nima vpliva, saj gre za postopke, ki se vodijo pred sodišči, na dolžino teh postopkov pa vplivajo številni dejavniki.

Preglednica 4 - Stanje in gibanje pogojno izterljivega dolga v EUR

Razlog	31.12.2015	30.6.2016	31.12.2016	IND 30.6.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 30.6.16	Delež v %
Stečaj	503.804.429	498.971.531	507.051.477	99,0	100,6	101,6	80,0
Prisilna poravnava	14.421.049	14.343.351	12.978.491	99,5	90,0	90,5	2,0
Ostalo*	111.839.649	109.070.173	113.414.070	97,5	101,4	104,0	17,9
SKUPAJ	630.065.127	622.385.055	633.444.038	98,8	100,5	101,8	100

⁵ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

⁶ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (ZdavP-2J), Uradni list RS št. 63/16.

⁷ V zvezi s spremembami instituta poenostavljene prisilne poravnave je z vidika njenega neučinkovanja na davčne terjatve potrebno izpostaviti, da je novela ZFPPIPP-F stopila v veljavo 26. 4. 2016, kar pomeni, da veljajo spremembe poenostavljene prisilne poravnave samo za postopke, ki so uvedeni po 26. 4. 2016.

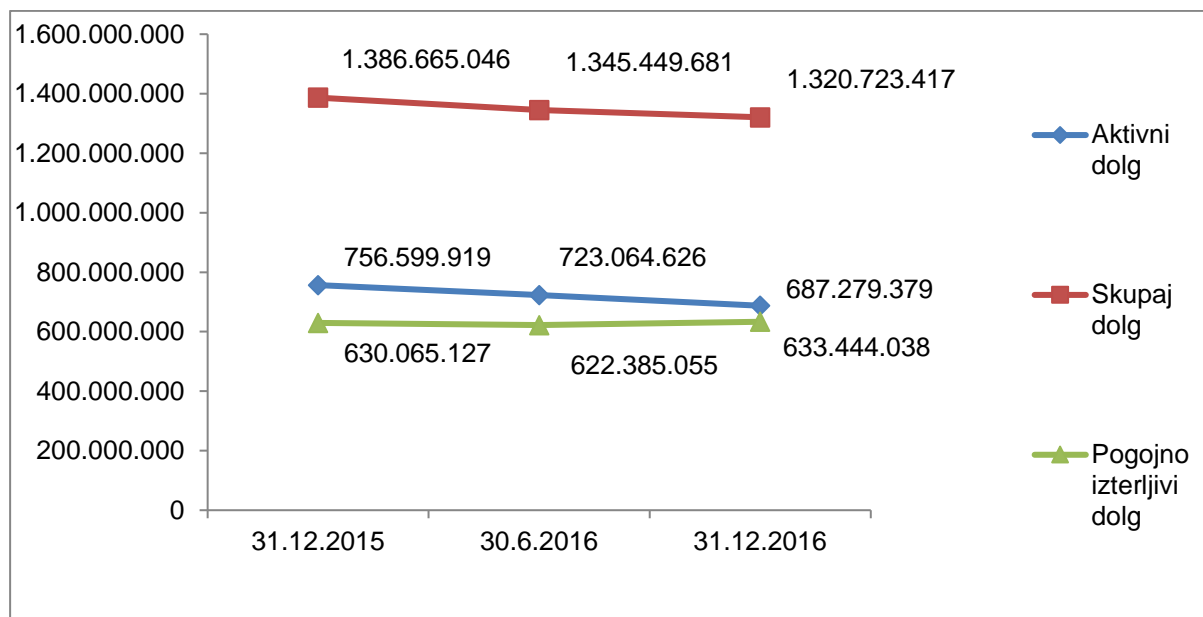
* OSTALO: redna likvidacija, prisilna likvidacija, dolžnik umrl, izbris brez likvidacije...

Vir: FURS

4.2. Gibanje davčnega dolga

V letu 2016 se je davčni dolg znižal za 65.941.629 EUR oziroma 4,8 odstotka. Pri aktivnem dolgu je zaznati znižanje dolga za 69.320.540 EUR oziroma 9,2 odstotka, pri pogojno izterljivem dolgu pa povečanje za 3.378.911 EUR oziroma 0,5 odstotka.

Slika 2 – Gibanje davčnega dolga v EUR

Vir: FURS

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka). Trend gibanja deleža se nadaljuje tudi v letu 2016. V navedenem letu beležimo znižanje deleža na 9,0 odstotka.

Preglednica 5: Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih v EUR

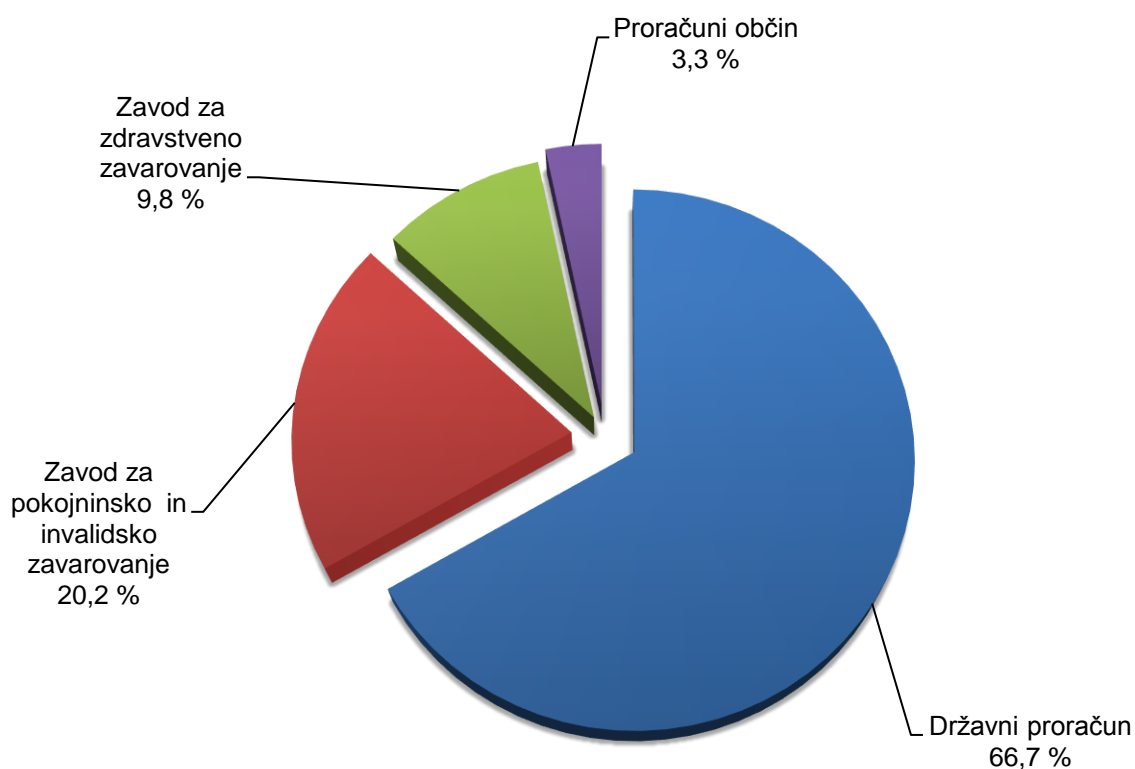
	2013	2014	2015	2016
Pobrani javnofinančni prihodki	13.076.302.014	13.611.469.377	14.118.086.176	14.603.678.755
Skupni davčni dolg na dan 31. 12.	1.497.825.373	1.421.326.160	1.386.665.046	1.320.723.417
Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih	11,5	10,4	9,8	9,0

VIR: FURS

4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah

Po kriteriju razporeditve davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah, največji delež dolga pripada proračunu države, in sicer 66,7 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 20,2-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,8-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,3-odstotnim deležem dolga.

Slika 3 – Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah

Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po javnofinančnih blagajnah so predstavljeni v naslednji tabeli:

Preglednica 6 – Stanje in gibanje davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	31.12.2015	30.6.2016	31.12.2016	IND 30.6.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 30.6.16	Delež v %
Državni proračun							
Aktivni dolg	474.021.624	457.699.998	427.561.324	96,6	90,2	93,4	62,2
Pogojno izterljivi dolg	449.746.357	438.965.600	453.331.250	97,6	100,8	103,3	71,6
Skupaj dolg	923.767.981	896.665.598	880.892.574	97,1	95,4	98,2	66,7
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje							
Aktivni dolg	181.606.871	159.337.900	153.806.227	87,7	84,7	96,5	22,4
Pogojno izterljivi dolg	113.164.736	115.235.774	112.654.520	101,8	99,5	97,8	17,8
Skupaj dolg	294.771.607	274.573.674	266.460.747	93,1	90,4	97,0	20,2
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije							
Aktivni dolg	91.036.137	80.929.787	77.936.806	88,9	85,6	96,3	11,3
Pogojno izterljivi dolg	51.633.259	52.574.629	51.560.146	101,8	99,9	98,1	8,1
Skupaj dolg	142.669.396	133.504.416	129.496.952	93,6	90,8	97,0	9,8
Proračun občin							
Aktivni dolg	9.824.314	25.043.122	27.959.179	254,9	284,6	111,6	4,1
Pogojno izterljivi dolg	15.520.775	15.609.052	15.898.122	100,6	102,4	101,9	2,5
Skupaj dolg	25.345.089	40.652.174	43.857.301	160,4	173,0	107,9	3,3
Ostalo							
Aktivni dolg	110.973	53.819	15.843	48,5	14,3	29,4	0,0
Pogojno izterljivi dolg	0	0		0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj dolg	110.973	53.819	15.843	48,5	14,3	29,4	0,0
SKUPAJ DOLG	1.386.665.046	1.345.449.681	1.320.723.417	97,0	95,2	98,2	100,0

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po javnofinančnih blagajnah kaže na znižanje dolga pri blagajni države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter Zavoda za zdravstvo zavarovanje. Pri blagajni občin je zaznati zvišanje dolga.

Največje zmanjšanje dolga je v letu 2016 zaznati pri blagajni države, in sicer za 42.875.407 EUR oziroma 4,6 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z zmanjšanjem za 28.310.860 EUR oziroma 9,6 odstotka in blagajna Zavoda za zdravstvo zavarovanje z zmanjšanjem za 13.172.445 EUR oziroma 9,2 odstotka. Pri blagajni občin se je dolg povečal za 18.512.212 EUR oziroma 73,0 odstotka.

Povečanje dolga pri blagajni občin je predvsem posledica zakonskih sprememb, ki so vplivale na izkazovanje dolga na dan 31. 12. 2015. V letu 2015 je prišlo do zakonskih sprememb na področju vročanja odločb (85. člena ZDavP-2⁸) ter posledično zamika datumov

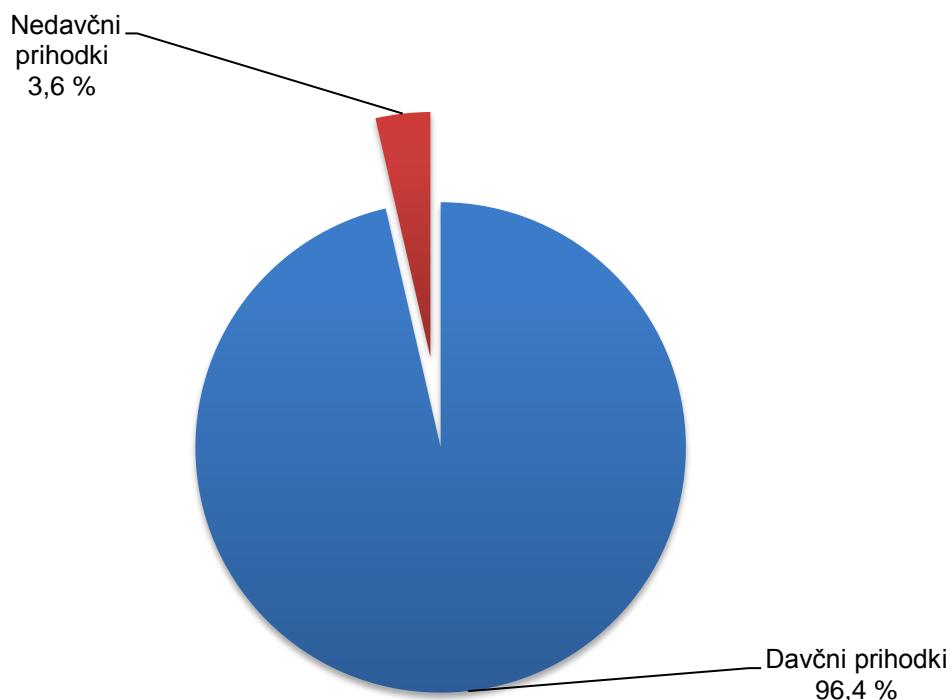
⁸ Določba tretjega odstavka 85. člena ZDavP-2 določa, da če davčni zavezanec ne plača davka v roku oziroma v roku ne izpolni druge obveznosti, mu davčni organ vroči odločbo, sklep ali drug dokument z osebno vročitvijo, če zakon ne določa

zapadlosti za del obrokov pri odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2015 v januar 2016. Dolg pri blagajnah občin je v veliki meri odvisen tudi od dinamike odmere nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za posamezne občine. V primerjavi s stanjem dolga na dan 30. 6. 2016 se je dolg blagajne občin povečal le za 3.205.126 EUR oziroma 7,9 odstotka.

4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov

Glede na vrsto prihodkov imajo na dan 31. 12. 2016 največji delež davčnega dolga davčni prihodki, in sicer kar 96,4 odstotka. Sledijo nedavčni prihodki⁹ s 3,6-odstotnim deležem

Slika 4 - Struktura davčnega dolga glede na vrsto prihodkov

Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po posameznih vrstah prihodkov so predstavljeni v preglednici 7.

drugače. To pomeni, da mora FURS v kolikor zavezanec obveznosti ne poravnava prostovoljno, isto odločbo vročiti še enkrat z osebno vročitvijo.

⁹ V skupino nedavčnih prihodkov sodijo prihodki iz naslova udeležbe na dobičku in dohodku od premoženja, taks in pristojbin, denarnih kazni ter drugih nedavčnih prihodkih.

Preglednica 7 – Stanje in gibanje davčnega dolga po vrstah prihodkov oziroma davkov v EUR

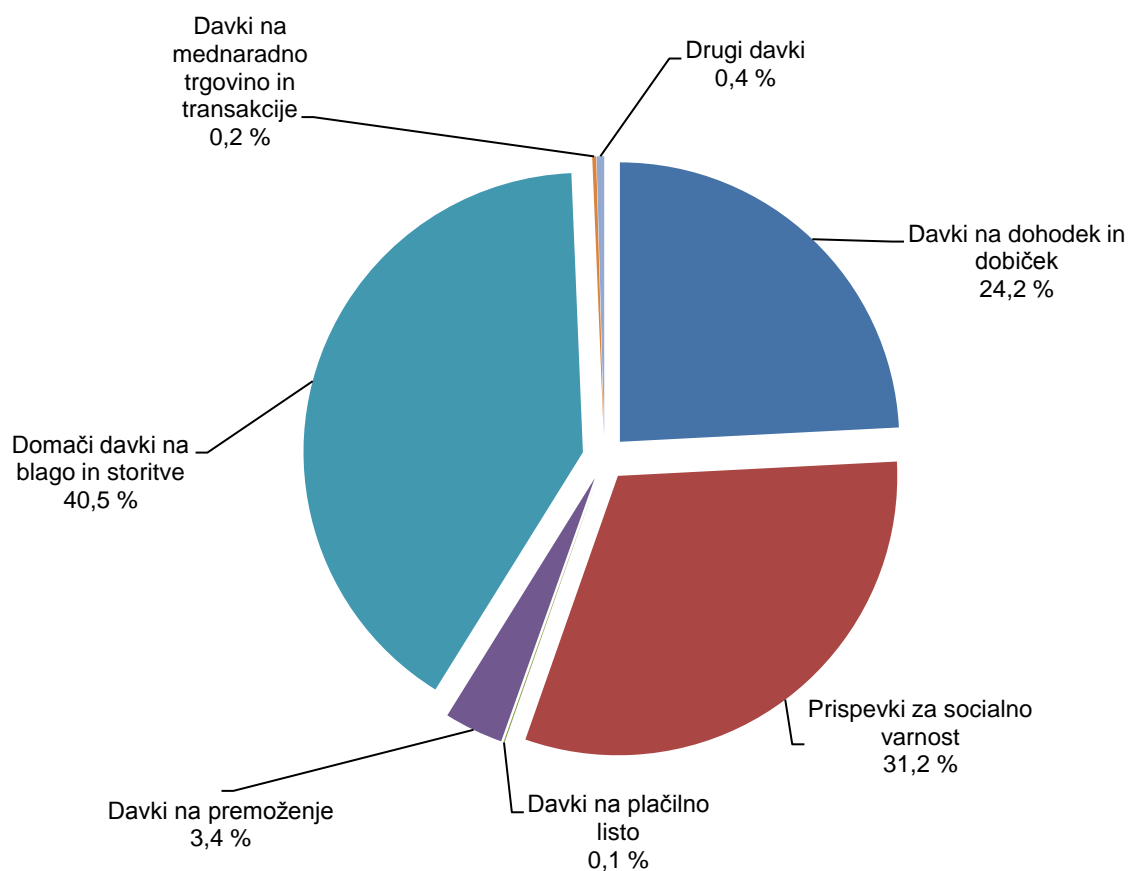
Davčni dolg po vrstah prihodkov oziroma davkov	31.12.2015	30.6.2016	31.12.2016	IND 30.6.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 31.12.15	IND 31.12.16/ 30.6.16
A. Davčni prihodki	1.295.050.954	1.298.324.764	1.273.204.227	100,3	98,3	98,1
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	304.529.155	315.842.660	307.220.389	103,7	100,9	97,3
Dohodnina	234.030.226	247.967.131	248.303.589	106,0	106,1	100,1
Letni poračun	37.576.723	32.268.492	31.470.107	85,9	83,7	97,5
Akontacije dohodnine	137.567.503	150.466.957	149.950.149	109,4	109,0	99,7
Dohodnina od dobička iz kapitala, dividend in obresti	20.494.135	18.815.032	18.411.410	91,8	89,8	97,9
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	38.391.865	46.416.650	48.471.923	120,9	126,3	104,4
Davek od dohodkov pravnih oseb	70.437.776	67.818.816	58.884.628	96,3	83,6	86,8
Drugi davki na dohodek in dobiček	61.153	56.713	32.172	92,7	52,6	56,7
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	441.912.060	408.589.527	397.395.504	92,5	89,9	97,3
Prispevek za zaposlovanje	2.227.724	2.237.246	2.178.788	100,4	97,8	97,4
Prispevek za starševsko varstvo	2.243.333	2.256.820	2.199.486	100,6	98,0	97,5
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	294.771.607	271.543.509	263.605.485	92,1	89,4	97,1
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	142.669.396	132.551.952	129.411.745	92,9	90,7	97,6
DAVKI NA PLAČILNO LISTO	323.411	792.320	860.039	245,0	265,9	108,5
Posebni davek na določene prejemke	323.411	792.320	860.039	245,0	265,9	108,5
DAVKI NA PREMOŽENJE	25.019.122	41.210.145	43.485.522	164,7	173,8	105,5
Davki na nepremičnine	23.619.875	38.228.261	40.770.530	161,8	172,6	106,7
Davki na premičnine	36.987	194.436	82.438	525,7	222,9	42,4
Davki na dediščine in darila	1.362.259	1.662.552	1.476.303	122,0	108,4	88,8
Davek na promet nepremičnin	0	1.124.896	1.156.251	0,0	0,0	0,0
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	514.692.086	523.477.576	515.859.896	101,7	100,2	98,5
Davek na dodano vrednost	501.094.904	509.169.327	499.049.599	101,6	99,6	98,0
Drugi davki na blago in storitve (CO2)	123.989	35.505	28.298	28,6	22,8	79,7
Trošarine	8.222.487	6.736.442	8.248.905	81,9	100,3	122,5
Davki na posebne storitve	589.632	375.347	370.650	63,7	62,9	98,7
Drugi davki na uporabo blaga in storitev	882.474	1.410.736	1.720.147	159,9	194,9	121,9
Davki na motorna vozila	3.778.600	5.750.219	6.442.297	152,2	170,5	112,0
DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	2.817.658	2.722.702	2.832.513	96,6	100,5	104,0
Carine	2.817.658	2.722.702	2.832.513	96,6	100,5	104,0
DRUGI DAVKI	5.757.463	5.689.834	5.550.365	98,8	96,4	97,5
B. Nedavčni prihodki	39.740.063	45.781.081	47.363.128	115,2	119,2	103,5
C. Transforni prihodki	53.953	318.014	145.112	589,4	269,0	45,6
Skupaj shema JFP (A+B+C)	1.334.844.971	1.344.423.859	1.320.712.467	100,7	98,9	98,2
D. Ostalo	51.820.075	1.025.822	10.950	2,0	0,0	1,1
SKUPAJ DAVČNI DOLG (shema JFP + ostalo)	1.386.665.046	1.345.449.681	1.320.723.417	97,0	95,2	98,2

Vir: FURS

4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve

V okviru davčnih prihodkov, ki predstavljajo kar 96,4 odstotka davčnega dolga, imajo največji delež dolga domači davki na blago in storitve, in sicer 40,5 odstotka. Sledijo prispevki za socialno varnost z 31,2-odstotnim deležem, davki na dohodek in dobiček s 24,2-odstotnim deležem, davki na premoženje s 3,4-odstotnim deležem, drugi davki z 0,4-odstotnim deležem ter davki na mednarodno trgovino in transakcije z 0,2-odstotnim deležem dolga iz naslova davčnih prihodkov.

Slika 5 - Struktura davčnega dolga iz naslova davčnih prihodkov

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po vrstah davkov kaže, da je v letu 2016 zaznati znižanje dolg pri prispevkih za socialno varnost za 44.516.555 EUR oziroma 10,1 odstotek.

Pri ostalih vrstah davkov je zaznati povečanje dolga, in sicer pri davkih na premoženje za 18.466.401 EUR oziroma 73,8 odstotka, pri davkih na dohodek in dobiček za 2.691.233 EUR oziroma 0,9 odstotka, pri domačih davkih na blago in storitve za 1.167.810 EUR oziroma 0,2 odstotka, pri davki na plačilno listo za 536.629 EUR oziroma 165,9 odstotka in pri davkih na mednarodno trgovino in transakcije za 14.855 EUR oziroma 0,5 odstotka.

4.6. Davčni dolg po starosti

Pregled višine davčnega dolga po blagajnah in po letu nastanka dolga glede na datum zapadlosti je razviden iz preglednica 8.

Dolg z zapadlostjo v letu 2016 znaša 276.437.676 EUR (20,9 odstotka). Preostali dolg je starejši od enega leta.

Preglednica 8 - Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah glede na zapadlost v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	Zapadlost dolga do vključno leta 2011	Zapadlost dolga v letu 2012	Zapadlost dolga v letu 2013	Zapadlost dolga v letu 2014	Zapadlost dolga v letu 2015	Zapadlost dolga v letu 2016	Skupaj
Državni proračun							
Aktivni dolg	113.969.312	20.740.877	34.145.720	41.326.722	59.998.718	157.379.976	427.561.324
Pogojno izterljivi dolg	223.831.319	51.282.433	56.755.918	44.938.019	35.407.943	41.115.619	453.331.250
Skupaj država	337.800.631	72.023.309	90.901.638	86.264.741	95.406.660	198.495.595	880.892.574
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje							
Aktivni dolg	46.790.762	14.472.268	15.668.171	17.182.145	22.664.306	37.028.575	153.806.227
Pogojno izterljivi dolg	62.782.652	16.850.403	14.830.548	9.442.929	6.404.063	2.343.927	112.654.521
Skupaj ZPIZ	109.573.414	31.322.671	30.498.719	26.625.073	29.068.369	39.372.502	266.460.747
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije							
Aktivni dolg	22.544.158	7.179.071	7.752.609	8.980.594	11.911.003	19.569.370	77.936.806
Pogojno izterljivi dolg	26.060.034	8.426.837	7.521.962	4.974.967	3.334.661	1.241.685	51.560.146
Skupaj ZZZS	48.604.192	15.605.909	15.274.571	13.955.560	15.245.665	20.811.055	129.496.952
Proračun občin							
Aktivni dolg	2.904.348	1.405.474	1.918.185	3.320.386	1.720.194	16.690.591	27.959.179
Pogojno izterljivi dolg	6.774.578	2.876.902	2.371.938	2.149.683	667.226	1.057.795	15.898.122
Skupaj občine	9.678.926	4.282.376	4.290.123	5.470.069	2.387.420	17.748.386	43.857.301
Ostalo							
Aktivni dolg	0	0	0	0	5.704	10.139	15.843
Pogojno izterljivi dolg	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj ostalo	0	0	0	0	5.704	10.139	15.843
SKUPAJ AKTIVNI DOLG	186.208.580	43.797.691	59.484.686	70.809.846	96.299.925	230.678.651	687.279.379
SKUPAJ POGOJNO IZTERLJIVI DOLG	319.448.583	79.436.574	81.480.365	61.505.597	45.813.892	45.759.026	633.444.038
SKUPAJ DAVČNI DOLG	505.657.163	123.234.265	140.965.051	132.315.443	142.113.817	276.437.677	1.320.723.417

Opomba: Absolutno zastaranje davčnega dolga je 10 let, zaradi nekaterih postopkov se v skladu s predpisi rok zastaranja podaljša, zato je del dolga tudi starejšega od 10 let (znesek je vključen v stolpcu »zapadlost dolga do vključno leta 2011«).

VIR: FURS

Delež aktivnega dolga z zapadlostjo zgolj v letu 2016 znaša 33,5 odstotka, pogojno izterljivega pa 7,2 odstotka. Dolg iz leta 2016 je predmet izvršb s sistemskimi ukrepi (sklepi na denarne prejemke in sredstva na računih), dolg pred letom 2015 pa zahteva individualno obravnavo v postopkih glede na sredstva, ki so predmet izvršbe (terjatve, premičnine, nepremičnine).

Preglednica 9 - Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah glede na zapadlost v EUR

Delež davčnega dolga v strukturi dolga glede na zapadlost	Delež dolga zapadlost do vključno leta 2011	Delež dolga zapadlost v letu 2012	Delež dolga zapadlost v letu 2013	Delež dolga zapadlost v letu 2014	Delež dolga zapadlost v letu 2015	Delež dolga zapadlost v letu 2016	Skupaj
Skupaj aktivni dolg	27,1	6,4	8,7	10,3	14,0	33,5	100,0
Skupaj pogojno izterljivi dolg	50,4	12,5	12,9	9,7	7,3	7,2	100,0
SKUPAJ DAVČNI DOLG	38,3	9,3	10,7	10,0	10,8	20,9	100,0

VIR: FURS

4.7. Odpis davčnih obveznosti

Davčni organ v skladu z določbami 101., 105., 106. in 107. členu ZDavP-2 odpiše davek oziroma del davka:

- če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov,
- če dospeli davek, po posamezni vrsti davka, ki na dan 31. decembra ne preseže 1 euro,
- če davka, ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja ali prisilne poravnave,
- če je davčni zavezanec – fizična oseba umrl in ni zapustil nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek izterjal,
- če ga ni mogoče izterjati od pravne osebe – zavezanca za davek niti iz morebiti predloženega instrumenta zavarovanja niti od njenega pravnega naslednika,
- če je pravica do izterjave davka zastarala, razen v primeru ko je davčni dolg zavarovan s hipoteko in je pred potekom roka za zastaranje vložen predlog za izvršbo na nepremičnin,
- če je pravica do vračila davka zastarala.

Z odpisom davčna obveznost preneha. Davčni organ odpisani davek izbriše iz evidenc, ki izkazujejo terjatve do posameznega zavezanca za davek.

V letu 2016 je bilo odpisanih za 182.031.288 EUR davčnih obveznosti. Največ obveznosti, 123.491.113 EUR oziroma 67,8 odstotka, je bilo odpisanih zaradi zaključenih postopkov zaradi insolventnosti, saj jih ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja oziroma prisilne poravnave.

Preglednica 10 - Odpisi davčnih obveznosti po razlogih v EUR

Leto	Odpisan znesek - insolventnost	Odpisan znesek - zastaranje	Odpisan znesek - ostalo	SKUPAJ
2014	61.211.238	67.349.198	27.332.179	155.892.615
2015	82.307.377	25.466.092	27.473.787	135.247.256
2016	123.491.113	25.214.466	33.325.711	182.031.290

VIR: FURS

Podatki o odpisanih davčnih obveznostih ločeno po javnofinančnih blagajnah so prikazani v preglednici 10.

Preglednica 11 - Odpisi davčnih obveznosti po javnofinančnih blagajnah v EUR

Leto	Državni proračun	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	Proračun občin	Ostalo	SKUPAJ
2014	117.323.334	23.802.731	12.059.080	2.707.470	0	155.892.615
2015	93.962.202	25.977.328	12.866.459	1.860.996	580.271	135.247.256
2016	134.878.424	28.814.402	14.391.524	3.023.230	923.710	182.031.290

VIR: FURS

5. Odlogi in obročna plačila

V nadaljevanju so v poročilu o davčnem dolgu zaradi celovitejše slike prikazani tudi podatki o davčnem dolgu, ki je sicer že zapadel v plačilo, a je FURS dolžnikom zaradi izpolnjevanja v zakonu določenih pogojev dovolil odlog ali obročno plačilo davka.

5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga

Institut odloga oziroma obročnega plačevanja davka je urejen v 101., 102., 103., 104. in 110. členu ZDavP-2, podrobnejše kriterije pa določa Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku¹⁰.

FURS lahko fizičnim osebam na podlagi 101. člena ZDavP-2 dovoli odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

V skladu s 102. členom ZDavP-2 se poslovnim subjektom lahko odobri odlog plačila davka za največ 24 mesecev ali obročno plačilo v največ 24 mesečnih obrokih, če bi jim zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere

¹⁰ Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 – ZDavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14, 39/15, 40/16 in 85/16.

davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode.

FURS lahko dovoli plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih po drugem odstavku 102. člena ZDavP-2, če vlagatelj predloži pravnomočni sklep, s katerim je na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in postopke prisilnega prenehanja, potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju ali sklep o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi.

Ne glede na izpolnjevanje pogojev iz 101. in 102. člena ZDavP-2 lahko davčni organ v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih ali dovoli odlog za največ 24 mesecev davčnemu zavezancu, ki predloži ustrezen instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezen register.

Na podlagi drugega odstavka 103. člena ZDavP-2 se lahko fizični osebi odobri obročno plačilo davka v največ treh mesečnih obrokih, če gre za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti.

V zvezi s postopki odloga in obročnega plačevanja davka gre izpostaviti, da ni dovoljeno odložiti oziroma dovoliti obročnega plačila za akontacije davka, davčni odtegljaj, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje, globe in stroške postopka o prekršku, obveznosti, za katere davčni organ vodi samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih evidenc ter za obveznosti, na katere učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

V primeru davčnega dolga iz naslova dajatev, ki se obračunajo pri uvozu velja, da mora dolжник plačati dolg v roku 10 dni, če pred sprostitvijo blaga v prost promet predloži instrument zavarovanja, ki zavaruje plačilo dolga. Na podlagi 111. člena Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev)¹¹ (UL L 269) v nadaljevanju: CZU) pa lahko FURS poslovnim subjektom odobri 30 dnevni odlog plačila obveznosti od dneva nastanka obveznosti za plačilo. Če je dolжник imetnik dovoljenja za poenostavljene postopke, je dolжник dolžan poravnati obveznosti do 16. v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je dolg nastal, če je obdobje združevanja mesec, oziroma do petka četrtega tedna, ki sledi tednu, v katerem je obveznost nastala, če je obdobje združevanja teden.

Poleg 30 dnevnega odloga plačila obveznosti lahko FURS subjektom v skladu z 112. členom CZU¹² odobri tudi druge plačilne olajšave. Te druge plačilne olajšave vključujejo institut odloga plačila oziroma odobritev obročnega odplačevanja. Odobritev drugih plačilnih olajšav se pogojuje s predložitvijo zavarovanja in ima za posledico obračun kreditnih obresti. Zahteva po predložitvi zavarovanja oziroma obračun kreditnih obresti se lahko opusti, če bi ta zahteva zaradi položaja dolžnika povzročila resne ekonomske ali socialne težave.

V preglednici 12 je prikazano število odobrenih odlogov plačila oziroma obročnih plačil v letu 2016. V tem času je FURS ugodil 286 zahtevkom zavezancev za odlog plačila davčnega dolga (od tega poslovnim subjektom 80) v skupni višini 10.233.329 EUR (od tega poslovnim subjektom 8.811.669 EUR) in 17.356 zahtevkom za obročno plačilo (od tega poslovnim

¹¹ Določbe prenovljenega CZU se uporabljajo od 1. 5. 2016. Predhodno se je uporabljala Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302), ki je 30 dnevni odlog plačila urejala v 227. členu.

¹² V Uredbi Sveta (EGS) št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302) so bile druge plačilne olajšave urejene v 229. členu.

subjektom 527) v skupni višini 44.191.561 EUR (od tega poslovnim subjektom 25.006.393 EUR).

Preglednica 12 – Odlog in obročno plačevanje obveznosti v letu 2016

Odlog plačila v letu 2016		Obročno plačilo v letu 2016	
Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega odloga (v EUR)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega obročnega plačevanja (v EUR)
286 od tega poslovnih subjektov 80	10.233.329 od tega poslovni subjekti 8.811.669	17.356 od tega poslovnih subjektov 527	44.191.561 od tega poslovni subjekti 25.006.393

Vir: FURS

6. Rezultati ukrepov izterjave in izvršbe

Izpolnitev davčne obveznosti je temeljna obveznost davčnega zavezanca. Davčna obveznost se izpolni s plačilom davka v zakonsko predpisanem roku.

Ukrepi izterjave so naravnani tako, da spodbujajo davčne zavezance k prostovoljni izpolnitvi obveznosti. Pisni ali telefonski opomin, je prvi korak, ki ga naredi FURS s ciljem poplačila dolga.

Z opominom FURS pozove dolžnika k plačilu in ga opozori na posledice neplačila dolga ter na stroške ob uvedbi postopka davčne izvršbe. Zavezancu, ki je že v postopku davčne izvršbe, davčni organ ne pošilja več opominov, saj bi to pomenilo le podaljševanje rokov za izpolnitev davčne obveznosti in povzročanje dodatnih stroškov davčnemu organu.

Kljub ukrepom za vzpodbujanje prostovoljnega plačevanja davkov (npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, medijske objave, pošiljanje opominov, itd.) del davčnih obveznosti ostane neplačan, zato mora FURS dosledno, učinkovito in nepristransko uporabljati vsa zakonita sredstva prisile za izterjavo dolga.

Najpogostejši ukrepi davčne izvršbe so: sklep o izvršbi na denarne prejemke, sklep o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, sklep o izvršbi iz premičnega premoženja in vrednostnih papirjev ter sklep o izvršbi iz terjatev dolžnikovega dolžnika. Posebne oblike izvršbe so izvršba iz nepremičnega premoženja in deleža družbenika v družbi. Ukrepi davčne izvršbe so načrtovani glede na sredstva s katerimi razpolaga dolžnik s ciljem čim lažjega poplačila dolga in glede na višino stroškov, ki nastanejo v postopku izvršbe za davčni organ in zavezanca.

Skrajni ukrep za poplačilo oziroma obvladovanje dolga je predlog davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije.

V letu 2016 je FURS¹³ z izdanimi opomini, telefonskimi pozivi in sklepi **terjal dolg v višini 1.263.522.656 EUR**, od tega za 1.175.294.808 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 88.227.848 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti.

¹³ FURS je pristojna za izterjavo davkov in drugih obveznih dajatev kot tudi drugih denarnih nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje.

Na podlagi izvedenih ukrepov in aktivnosti je bilo izterjanega za 493.698.295 EUR dolga, od tega za 472.056.695 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 21.641.600 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti.

Preglednica 13 – Aktivnosti in ukrepi izterjave davčnih in nedavčnih obveznosti v letu 2016 (zneski v EUR)

Aktivnosti in ukrepi izterjave	SKUPAJ REALIZACIJA DAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA NEDAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe in telefonski pozivi						
Poslani opomini in izvedeni telefonski pozivi	484.452	334.101.390	131.272	41.593.947	615.724	375.695.337
Plačila na podlagi poslanih opominov in telefonskih pozivov	355.658	246.302.118	28.391	4.762.074	384.049	251.064.192
Sklepi o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	187.920	841.193.418	118.466	46.633.901	306.386	887.827.319
Plačila na podlagi izdanih sklepov	296.610	225.754.577	120.254	16.879.526	416.864	242.634.103
Terjan dolg po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	672.372	1.175.294.808	249.738	88.227.848	922.110	1.263.522.656
Realizacija po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	652.268	472.056.695	148.645	21.641.600	800.913	493.698.295

Vir: FURS

V primerjavi z letom 2015 je bilo izterjanega za 16.986.846 EUR oziroma 3,6 odstotka več dolga.

Na podlagi opominov je bilo v letu 2016 izterjanega za 24.823.992 EUR več dolga kot leta 2015, saj je bilo v letu 2016 izdanih 70.166 opominov več kakor v preteklem letu. Rezultat postopkov izvršbe je primerjalno z 2015 za 7.837.146 EUR manjši, kar je mogoče pripisati več razlogom:

- v letu 2016 se je še naprej močno povečevalo prostovoljno plačevanje davčnih obveznosti, saj opominu zelo hitro sledi začetek davčne izvršbe, ki zavezanca obremeni z dodatnimi stroški,
- še pred začetkom davčne izvršbe se zaradi razširitve pravnih podlag izvede več pobotov z obveznostmi do zavezancev, v letu 2016 je bilo izvedenih 38.255.909 EUR več pobotov kot v letu prej,
- v letu 2016 je bila uveljavljena sprememba ZDavP-2, s katero se je zvišal t.i. varovani znesek, ki mora dolžniku ostati v primeru izvršbe na denarne prejemke in izvršbe na denarna sredstva na iz 70% na 76 % minimalne plače. Navedeno pomeni, da morajo izvrševalci sklepov upoštevati višjo omejitev pri izvrševanju sklepov, kar ima za posledico nižje poplačilo dolga,
- v letu 2015 in 2016 je prišlo do več postopkov združevanja bank (Banka Celje se je pripojila k Abanki d.d., KBS in Poštna banka Slovenije sta se pripojili k NKBM) zaradi česar je bilo potrebno izvesti več prilagoditev načina izdaje sklepov o izvršbi s

pomočjo informacijskega sistema. Zaradi odločitev bank o postopnem ukinjanju računov prenehanih bank ni bilo mogoče izvajati avtomatične izdaje sklepov za izvršbo na denarna sredstva pri teh bankah, ampak je bilo potrebno posebno preverjanje upravičenosti izdaje sklepov o izvršbi. Navedeni razlog je precej upočasnil postopek izdaje sklepov v letu 2016.

Preglednica 14 – Aktivnosti in ukrepi izterjave (za davčne in nedavčne obveznosti skupaj) v letih 2015 in 2016 (zneski v EUR)

Aktivnosti in ukrepi izterjave	2015		2016		IND 2016/2015	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe in telefonski pozivi						
Poslani opomini in izvedeni telefonski pozivi	545.558	363.261.110	615.724	375.695.337	112,9	103,4
Plačila na podlagi poslanih opominov in telefonskih pozivov	323.971	226.240.200	384.049	251.064.192	118,5	111,0
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	342.609	825.104.358	306.386	887.827.319	89,4	107,6
Plačila na podlagi izdanih sklepov	356.112	250.471.249	416.864	242.634.103	117,1	96,9
Terjan dolg po poslanih opominih, telefonskih pozivih in sklepih SKUPAJ	888.167	1.188.365.468	922.110	1.263.522.656	103,8	106,3
Realizacija po poslanih opominih, telefonskih pozivih in sklepih SKUPAJ	680.083	476.711.449	800.913	493.698.295	117,8	103,6

VIR: FURS

Pri davčnih zavezanci, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti hkrati pa so upravičeni do vračila davka po obračunu ali odločbi, FURS izvaja pobot terjatev z obveznostmi. V letu 2016 je bilo izvedenih za 86.261.047 EUR pobotov, kar je za 38.255.909 EUR oziroma 79,7 odstotka več kot v letu 2015.

V primeru zavarovanja davčnega dolga FURS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V letu 2016 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 6.838.014 EUR, kar je za 3.926.611 EUR oziroma 134,9 odstotka več kot v letu 2015.

FURS je v letu 2016 za dolg v višini 41.887.301 EUR poslal pristojnim sodiščem 626 predlogov za izvršbo na nepremičninah dolžnika (cenitev in prodaja). V primerjavi z letom 2015 je bilo posredovanih 234 oziroma 59,7 odstotka več predlogov za 24.522.963 EUR oziroma 141,2 odstotka več dolga.

Stečaj in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije sta skrajna ukrepa za odstranitev neplačnikov s trga, ki se jih FURS poslužuje s ciljem obvladovanja davčnega dolga.

V letu 2016 je FURS v 405 primerih predlagal uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnike, ki so bili dolžni 92.656.800 EUR. V primerjavi z letom 2015 je bilo podanih 227 oziroma 127,5 odstotka več predlogov.

Preglednica 15 - Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka v letih 2015 in 2016

Vsebina postopka	2015		2016		IND 2016/2014	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka	178	26.682.745	405	92.656.800	227,5	347,3

VIR: FURS

V letu 2016 je bilo podanih 275 obvestil o obstoju razlogov za izbris, od tega 10 za samostojne podjetnike, 265 pa za pravne osebe. Izbrisni razlog so bile v vseh primerih okoliščine, ki so povezane s poslovnim naslovom. V primerjavi z letom 2015 je bilo podanih 18 oziroma 6,1 odstotek manj predlogov.

Preglednica 16 - Predlogi davčnega organa za izbris poslovnih subjektov v letih 2015 in 2016

Vsebina postopka	2015	2016	IND 2016/2015
Število predlogov davčnega organa za izbris pravnih oseb	257	265	103,1
Število predlogov davčnega organa za izbris samostojnih podjetnikov	36	10	27,8
Skupno število predlogov davčnega organa za izbris poslovnih subjektov	293	275	93,9

VIR: FURS